

امتحانات متمرکز تکمیلی نیمسال دوم ۱۴۰۰-۱۳۹۹

ماترک‌کننده: ۱۰ صبح / نمره: ۱۳ / مدت پانجمین: ۶۰ دقیقه

رشته فقه و اصول

مهر مدرسه

شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کد امتحان:	۳۴۰۰۲/۰۹
تاریخ آزمون:	۱۴۰۰/۰۴/۱۰
عنوان:	فقه ۱۰
کتاب:	مکاسب محرمة - جلد ۱ و ۲
محدوده:	ج ۱: از ابتدای المسألة الثالثة عشرة (الغناء) من النوع الرابع مما يحرم الاکتساب به لكونه عملاً محرماً في نفسه تا پایان جلد اول (ص ۲۸۴-۲۸۵) ج ۲: از ابتدای کتاب تا المسألة الثالثة (ما یاخذہ السلطان) من خاتمه النوع الخامس (ص ۲۰۰-۲۰۷)
حذفیات:	المسألة السادسة عشرة (ص ۳۸۵) و المسألة السابعة عشرة (ص ۱۰-۷) و المسألة الحادية و العشرون الى المسألة الثامنة و العشرون (ص ۱۲۲-۵۱) و المسألة الاولى من خاتمه النوع الخامس (ص ۱۶۴-۱۵۵)

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلکین: مدرسه علیه: شهرستان: استان:

۰/۵

۱- کدام گزینه تعریف مشهور فقها از غنا می باشد؟ ج ۱ ص ۲۹۱

- الف. مدّ الصوت المشتمل على الترجيع المطرب أو ما سُمي في العرف غناءً
- ب. مدّ الصوت المشتمل على الترجيع المطرب
- ج. مدّ الصوت و تحسينه و تزيينه
- د. ما سُمي في العرف غناءً

۲- نظر شيخ انصاری (ره) در مورد روایت: «عن ابی البصیر: اجر المغنیة التي تزف العرائس لیس به بأس» برای حکم عدم حرمت غناء مغنیه در عروسی ها چیست؟ ص ۳۱۴ و ۳۰۵

۰/۵

- الف. سنداً و دلالتاً اشکالی ندارد؛ ولی چون خلاف مشهور است، قابل عمل نیست.
- ب. دلالتاً ضعیف است؛ چون اجرت به خاطر زفّ العروس است، نه تغنی.
- ج. سنداً و دلالتاً اشکالی ندارد ولی احتیاط در عدم عمل به آن است.
- د. سنداً ضعیف است به دلیل وجود ابی بصیر.

۳- در مورد غیبت به غیر تلفظ کدام گزینه صحیح است؟ ج ۱ ص ۳۳۱

۰/۵

- الف. اگر چه مفهوم غیبت صدق نمی کند، ولی حرام است بالاولویة.
- ب. حرام است چون معیار حرمت، تذکر عیوب است.
- ج. حرام نیست چون مفهوم غیبت صدق نمی کند.
- د. حرام نیست چون ظاهر ادله، اعتبار لفظ است.

۴- در مورد «لعب» کدام گزینه صحیح است؟ ج ۲ ص ۴۸-۴۷

۰/۵

- الف. بمعنی حرکات بدون غرض عقلائی است و اگر لهوی نباشد مکروه است.
- ب. بمعنی حرکات بدون غرض عقلائی است و اگر لهوی نباشد مباح است.
- ج. بمعنی حرکات بدون غرض عقلائی است و حرام است.
- د. بمعنی التذاذات و بالاجماع حرام است.

۵- مطابق نظر مصنف اخذ اجرت در کدام موارد صحیح نیست؟ ج ۲ ص ۱۳۶-۱۳۵

۰/۵

- الف. مطلق واجب عینی تعیینی و نیز واجب کفایی تعبدی
- ب. واجب تعیینی چه کفایی چه عینی اگر تعبدی باشد.
- ج. واجب عینی تعیینی اگر تعبدی باشد.
- د. مطلق واجبات عینی تعیینی

۶- در صورتی که اداء شهادت واجب کفایی باشد حکم اخذ اجرت بر آن چیست؟ چرا؟ ج ۲ ص ۱۵۲

۰/۵

- الف. حرام، لانه عمل عبادی یختل قصد القربة فيه
- ب. جائز، لان الوجوب لم یتعین علی فرد محدّد
- ج. مکروه، جمعاً بین روایات الحرمة و الجواز
- د. حرام، لزوم اکل المال بالباطل

۷- الف) به نظر مصنف استدلال به آیه شریفه: «و من الناس من يشتري لهو الحديث ليضل عن سبيل الله» برای اثبات حرمت غنا چه اشکالی

دارد؟

۲

ب) ایشان چگونه به آیه استدلال کرده است؟ ج ۱ ص ۲۸۷

جواب: الف) آنچه در صدد اثبات حرمت آن هستیم، غنا به معنای کیفیتی در صوت است؛ ولو بدون کلام باشد یا با کلام حق باشد. اما ایه بنابر اینکه «لهو الحديث» از قبیل اضافه صفت به موصوف باشد، اختصاص به موردی پیدا می‌کند که کلام باطلی وجود داشته باشد؛ پس دال بر حرمت کیفیت صوت نمی‌باشد. (نمره ۱)
ب) می‌توان از آیه فهمید که کلام مشتمل بر معنای باطل اگر حرام باشد (به موجب آیه)، بخاطر لهویت آن است و ذکر «لهو» در آیه مشعر به علیت است؛ پس معیار حرمت، لهو بودن است نه باطل بودن معنا و کلام. (نمره ۱)

۸- با توجه به روایت: «انما الخمر والميسر قال: و كل قمار ميسر ... و كل هذا بيعه و شراؤه و الانتفاع بشئ من هذا حرام محرم.» منظور از «قمار» در اینجا معنای مصدری است یا معنای دیگر؟ بازی با ابزار قمار بدون رهن چه حکمی دارد؟ ج ۱ ص ۳۷۳

۲

جواب: بخش اول: معنای مصدری مراد نیست بلکه مراد، ابزار قمار است؛ چون در انتها فرموده است: بیع و شراء و انتفاع با آن حرام است و این بر ابزار قمار صدق می‌کند نه بر قمار کردن. (نمره ۱)

بخش دوم: با توجه به اطلاق روایت که می‌فرماید استفاده از ابزار حرام است، پس بازی با ابزار ولو بدون رهن حرام می‌باشد. (نمره ۱)

۹- دلیل قائلان به وجوب توریه در فرض اضطرار به بیان کلام خلاف واقع را بیان نمایید و پاسخ شیخ انصاری^(ه) به آن را ذکر کنید. (ذکر یک دلیل کافی است. ج ۲ ص ۲۴)

۲

جواب: دلیل قائلان به وجوب توریه: اگر کسی قادر به توریه باشد و توریه نکند، اضطرار به کذب در حق او صدق نمی‌کند و لذا عمومات حرمت کذب در مورد او صادق است و مرتکب فعل حرام شده است. پس باید توریه کند. (دلیل دیگر: قبح کذب، عقلی است و در صورتی قبح عقلی مرتفع می‌شود که عنوانی بر فعل صدق کند که عنوان حسن است و حسش بر قبح کذب ترجیح دارد و تحقق آن عنوان متوقف بر تحقق کذب است و روشن است اگر شخصی عاجز از توریه باشد، آن عنوان صدق می‌کند و آلا نه. (نمره ۱))

نقد شیخ انصاری^(ه): ادله ترخیص در قسم دروغ برای دفع ضرر، اطلاق دارد و شامل فرض امکان توریه نیز می‌شود. پس توریه واجب نیست. (نمره ۱)

۱۰- با توجه عبارت: «الاستدلال علی عدم جواز اخذ الاجرة فی الواجبات بمنافاة ذلك للإخلاص فی العمل، فاسد لانتقاضه طرداً و عكساً» دلیل عدم جواز اخذ اجرت بر واجبات را همراه پاسخ آن تبیین کنید. ج ۲ ص ۱۲۶

۲

جواب: بعضی از فقها فرموده‌اند اخذ اجرت بر واجبات جایز نیست؛ زیرا در واجبات قصد قربت شرط است و اخذ اجرت با قصد قربت منافات دارد. (نمره ۱) پاسخ ادعا آن است که اولاً دلیل شما فقط شامل تصدیات می‌شود و توصیلات را شامل نمی‌شود که در آنها قصد قربت نیست؛ در حالی که آنها نیز محل بحثند. ثانیاً لازمه این دلیل آن است که اخذ اجرت بر مستحبات نیز جایز نباشد در حالی که آنها محل بحث ما نیستند. (نمره ۱)

۱۱- در بحث جوائز سلطان عبارت: «ان كانت الشبهة محصورة بحيث تقتضى قاعدة الاحتياط لزوم الاجتناب عن الجميع لقابلية تنجز التكليف بالحرام المعلوم اجمالاً فظاهر جماعة الحل و عدم لحوق حكم الشبهة المحصورة هنا» را توضیح دهید و نظر مصنف در این باره را بنویسید. ج ۲ ص ۱۷۴

۲

جواب: در صورتی که علم به وجود مال حرام بین اموال سلطان جائز داریم اما نمی‌دانیم که جایزه دریافتی از مال حرام باشد و شبهه نیز محصوره باشد، در اینجا اقتضای قاعده احتیاط، لزوم اجتناب از تمام اطراف شبهه محصوره است زیرا تکلیف به حرامی که اجمالاً معلوم است قابلیت تنجز و فعلیت دارد اما جماعتی، حکم به حلیت اخذ جایزه داده‌اند و می‌گویند حکم شبهه محصوره در این جا جاری نمی‌شود.

مرحوم مصنف مخالف است و می‌گوید روایات در این باب (حاکم بر قاعده احتیاط در شبهه محصوره نیست بلکه) مطلق است و قاعده احتیاط بر آنها حکومت دارد.

«سامانه پیام کوتاه ۰۵۰۰۱۷۱۷۱۴۴۳ معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می‌باشد.»

«در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می‌باشد.»